

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

Opgericht door Kolonel
G. E. V. L. van Zuylen,
21. Mei 1900

„Het Koloniaal belang
is een algemeen
Nederlandsch belang“.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
INLICHTINGDIENST TELEFOON 4519.

KOLONIAAL

ARBEIDS- EN INFORMATIE-BUREAU „OOST EN WEST“:
TIJDELIJK HEULSTRAAT 17, DEN HAAG, TEL. 4519.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN
moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie“, en gezonden
aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot
den Administrateur: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519.
Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20,
Telefoon intercomm. 2793, beiden DEN HAAG.

CORN. DE JONG ATELIER VOOR MODERNE FOTOGRAFIE Zeestraat 63 :: Den Haag :: Tel. 6038

INHOUD: Het Minahasisch Ideaal. — Uit de Oost-Ind. Mail. — Suriname. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht. — Leestafels. — Naamlijst van nieuw toetredende leden. — Mededeelingen.

Het Minahasisch Ideaal.

Voor de Ind. Vereeniging hield Zaterdag 11. de heer Ratu Langie een voordracht over bovengenoemd onderwerp.

Spreker begon met de vermelding dat de gedachten, welke hij koestert, gedeeld worden door velen zijner landgenooten.

Punt van uitgang was de vraag: hoe meer eenheid te brengen in de bevolking van Celebes?

Op grond van uitspraken van mannen als Sarasin, Hickson, Brandstetter, Küchenthal e.a., acht spreker de mogelijkheid niet uitgesloten, dat de Minahasars met de bewoners van Zuidelijk gelegen streken van Celebes uit het Noorden moeten zijn afgezakt en er dus eenige verwantschap is aan te wijzen met de inheemsche bevolking der Filippijnen; ook het uiterlijk wijst hierop. Nadruk werd gelegd op het feit, dat de Minahasars voor de komst der Westelingen zoo goed als geen beschaving hadden, hetgeen tot gevolg had, dat zij de Westersche beschaving aanvaardden zonder eenige restrictie.

Daarom was de gang van het civilisatiewerk bijzonder snel, zooals aangetoond werd met verschillende feiten. O.a. waren reeds in 1854 drie Minahasars in Holland, die het onderwijsexamen aflegden, dus ± 20 jaar nadat de zending haar intrede in het land deed.

In den laatsten tijd doen zich echter bedenkelijke verschijnselen voor. Jaarlijks groeit het aantal van de jongemannen, die het land verlaten en zoo aan de progenituur onttrokken worden, op een onrustbarende wijze aan.

Gewezen werd op een artikel in het „Soerab. Handelsblad“ (van kolonel van Maanen?), waarin vermeld werd, dat de laatste wervingen in de Minahasa mannen in het leger bracht, die fysiek zwakker waren dan die men in doorsnede 15 à 20 jaar geleden uit dat land kreeg.

Het verlagen van het onderwijs, om den exodus te temperen, zal vermoedelijk niet tot goede resultaten leiden; men zal scholen met verlaagd peil negeeren en de kinderen naar andere zenden.

Spreker betreurt, dat men tot nu toe niet beter voorziet in de onderwijsbehoeften van het land: zowel 't onderwijs voor jongens als dat voor meisjes voldoet niet aan de eischen, althans voor de gegoeden des lands.

De meisjesschool te Tomohon heeft ontegenzeggelijk veel nut gesticht, maar het leerplan is niet toereikend voor de aspiraties der Minah. vrouwen.

De hoofdenschool te Tondam heeft absoluut geen recht op dien naam. Trouwens de ontwikkeling van een gewonen onderwijzer geeft ons niet de waarborgen, dat deze in staat zal zijn goede, verlichte a.s. Hoofden voor 't volk op te leiden.

Spreker zou willen pleiten voor het perfectioneeren van de inrichting; b.v. door deze op het peil te brengen der opleidingscholen op Java, maar met invoering der z.g. moderne talen; hij betreurt, dat de rechtsschool te Batavia uitsluitend voor Javanen bestemd is, terwijl Celebes ook behoefte heeft aan goede inlandsche rechters, met wetenschappelijke vorming.

Het is verder geen kerngezonde toestand, dat in de niet-Roomsche Minahasa de Katholieke meisjesscholen in Tomohon en Menado door den enormen toeloop meer en meer invloed gaan uitoefenen bij de opvoeding der vrouwen. Vooral de inrichting op Menado, waar een hoog ontwikkeld persoon aan 't hoofd staat, kan een groote attractie blijken voor de leergierige Minahasars.

Uit de vermelde feiten en den toestand in de omliggende landen concludeert de heer Ratu Langie, dat de Minahasars het aangewezen intermediair zijn om de andere volken van Celebes te verrijken met civilisatie op groote schaal.

De praktijk heeft ons geleerd, dat waar het christendom is doorgedrongen, de bevolking ook in economisch betere voorwaarden leeft. Eenige voorbeelden in Indië zelf werden aangewezen. Daarom dringt spreker aan op de christianisatie van Noord- en Centraal Celebes, zoo mogelijk van het heele eiland. Het is gewenscht om den stelregel toe te passen, door een van Nederland's beste Indië-kenners gegeven: „In de Buitenbezittingen moet men de christelijke zending in de hand werken“.

De heer R. hoopt als resultaat van de civilisatie en christianisatie van Celebes door middel van de Minahasars te kunnen bereiken, dat er op dit eiland één volk komt met één gemeenschappelijke cultuur en dat er hechter banden worden gelegd tusschen Nederland en de volkeren, met welke het tot nu toe bijna geen aanraking heeft gehad.

Bovendien hoeft men dan niet meer te klagen over de groote uitgaven voor 't onderwijs in de Minahasa, daar ook buiten dat kleine land hiervan genoten wordt.

In tegenstelling van wat door den heer Boogaard volgens krantenberichten is betoogd, zou spreker, met eenige landgenooten, die hij hierover raadpleegde, de volle verantwoordelijkheid op zich durven nemen van een snelle civilisatie. Immers experimenteel is aangetoond, dat dit kan, natuurlijk met zekere postulaten.

Resumeerend vat de heer R. zijn betoog aldus samen:

I. Men verbeterde de onderwijs-toestanden in de Minahasa;

II. Men drage aan de Minahasars, onder oppertoezicht en leiding van Nederland, het civilisatiewerk over geheel Celebes op.

Over de hierbij te volgen werkwijze zal spreker zich niet uitlaten. Om zoo'n plan uit te werken zouden meer gegevens noodig zijn dan waarover spreker momenteel beschikt en last not least: lokaal onderzoek.

Uit de O. I. Mail.

De Gezondheidstoestand.

Nu de cholera sporadisch hier en daar, voornamelijk in de beruchte cholera-kampongs, in de benedenstad van Batavia, weer voorkomt, heeft de chef van den gezondheidsdienst, dr. Von Römer, besloten, heden weder met de inenting in die kampongs te beginnen en dadelijk krachtig tegen de ziekte op te treden.

Gul Ned.-Indië.

Het Centraal Comité te Batavia tot leniging van den nood in Nederland maakt bekend, dat sedert de vorige opgave alsnog ontvangen werden de navolgende bijdragen, f.w.:

f 12785.—	7de storting	Batavia.
„ 3417.58	14de	Padang.
„ 2000.—	7de	Malang.
„ 69.55	7de	Temanggoeng.
„ 340.—	6de	Tjiandjoer.
„ 478.12	5de	Sitoebondo.
„ 124.—	4de	Pamakassan.
„ 280.60	6de	Soemenep.
„ 370.10	6de	Tjepoe.
„ 688.—	3de	Tasikmalaja.
„ 63.—	3de	Grissee (Soerabaja).
„ 161.25	7de	S.f. Nieuw Tersana Cheribon.
„ 700.—	5de	Magelang.
„ 130.—	6de	Blora.
„ 20.—	13de	Solo.
„ 30.—		Mevr. Weduwe U. geb. S.

Uitmakende met de reeds vroeger bekend gestelde bijdragen een totaal van f 578983.20, waarvan f 550000 bereids naar Nederland geremiteerd werd.

Te Tegal heeft zich een dames-comité gevormd om gelden in te zamelen voor onze Nederlandsche landsverdedigers en hunne gezinnen. In haren door de Ind. bladen verspreiden oproep staat o.a.:

„Als op een dag over geheel Indië inzamelingen worden gehouden, welken dag men „soldatendag“ zou kunnen noemen, dan hebben wij alle gelegenheid om ruimschoots van ons medevoelen met de mannen aan de grens, zoowel van land- als zeemacht, blijk te geven.“

De aanval te Kota Tjané.

Uit een te Medan ontvangen schrijven uit Kota Tjané verneemt de „Deli Crt.“ omtrent de toedracht van den aanslag op de bivakwacht, waarbij twee soldaten sneuvelden en drie licht gewond werden, het volgende: De aanval geschiedde door drie met klewangs, rentjongs en lanssen gewapende Alassers, juist voor het blazen van de reveille te 5 uur in den ochtend.

De hoornblazer, die gereed stond om het ochtendsignaal

PERRY & CO.

Dekstoelen
Hut }
Mail } **koffers**
Vouwstoeltjes, enz.

HOOGSTRAAT
20.

te geven was een der eersten, die een aanval te verduren had. Met zijn instrument wist hij gelukkig een naar hem gericht lansstoot te pareeren en ter zijde springend, blies hij onmiddellijk alarm. Alles greep naar de wapenen met het gevolg, dat de commandant, binnen een minuut aan de wacht komend, daar reeds de drie aanvallers naast elkaar vond liggen, twee gedood en de derde zwaar gewond, zoo zwaar zelfs, dat hij, nadat de dokter zijn wonden had gehecht, den laatsten adem uitblies.

De aanvallers waren namelijk eenvoudig in de handen of liever in de klewang van een toesnellende patrouille geloopt. Een droevige bijzonderheid is nog, dat men oorspronkelijk meende, dat de aanval slechts één offer zou eischen, want de fuselier, die aan zijn wonden bezweek, was oogenschijnlijk zoo weinig gekwetst, dat men stellig op zijn herstel rekende. Toen hij op de ziekenzaal was gebracht en verbonden, lag hij met zijn kameraden het gebeurde te bespreken, tot hij plotseling, heel onverwacht, stierf.

Men kon eerst ternauwernood het bericht van zijn overlijden gelooven.

De redactie zegt verder gehoord te hebben, dat men rond het kampement een breede sloot gaat graven als beschermingsmaatregel tegen onverwachte aanvallen. Die voorzorg lijkt haar practisch en noodzakelijk, na datgene, wat in de laatste maanden gebeurd is.

Groote Hospitalen.

Medan krijgt — zoo deelt de „Sumatra Post” mede — een centraal hospitaal naar het model van een Delisch ondernemingshospitaal. De kosten worden begroot op 2½ à 3 ton. Het gebouw zal 10 hectaren beslaan.

De majoor Chinees Tjong A Fie schonk een ton voor de bouwkosten en f 30000 jaarlijks voor de exploitatiekosten. Er zal plaats zijn voor 400 à 500 patiënten.

Dr. Van der Heijden zeide, volgens het blad, dat het plan bestaat, dergelijke hospitalen ook elders in Indië te bouwen.

Een warme Jodium-bron.

Na verscheidene jaren is men thans eindelijk er toe overgegaan om de jodium-bron, in de dessa SangKannoerip, één paal van het district Tjilimoes gelegen, geheel te restaureren.

Waar deze bron eigenlijk slechts een groote vijver is, waarin men de baden neemt, zijn daar nu drie gecementeerde bakken gemetseld, n.l. een kleine, waarin de bron is, dienende om het warme water op te vangen, en twee groote, diepe badbakken. Van den kleinen bak worden twee pijpleidingen aangelegd, teneinde 't warme water naar de twee bakken aan te voeren; deze zijn weer voorzien elk van afvoerbuizen, om de bakken steeds schoon te houden; evenzoo de bak, waarin de bron zich bevindt. Wanneer men het warme water te warm vindt, kan men er koud water bij doen, daar er ook buizen zijn aangelegd om het koude water, afkomstig uit een hooger gelegen koudwaterbron, naar elken bak te voeren. Het geheel is overdekt.

Ook de woningen voor nachtverblijf ondergaan verbeteringen.

Niet alleen in het Cheribonsche is deze geneeskrachtige, warme jodium-bron bekend, doch ook elders, getuige het bezoek van personen, zelfs uit Semarang, die aan rheumatische dan wel gewrichtspijnen lijden en er genezing komen zoeken. Velen zijn na een verblijf van een maand of twee van hunne kwalen radicaal genezen.

De Gajoweg.

In de „Javabode” lezen wij:

„Jaren lang is men, naar bekend, bezig geweest met den aanleg van dezen hoogst belangrijken, maar zeer kostbaren weg, loopende van Bireuën naar Takengon, eene bijna 105 K.M. lange verbinding vormende van de Gajolanden met het wegennet langs de noordkust van Atjeh.

Veel heerendiensten en gelden uit het vroeger bestaand hebbend z.g.n. wegenfonds, zijn voor den weg besteed, waarvoor bovendien tusschen de jaren 1908 en 1913 in totaal een bedrag van ongeveer 1½ miljoen gulden is toegestaan.

Nog altijd is de weg niet voltooid in zoover dat men hem geschikt wil maken om steeds met automobielen bereden te worden. Voor het gewoon verkeer is hij reeds twee jaar geleden opengesteld.

Van Bireuën uit zal binnenkort reeds ruim 50 K.M. onder alle omstandigheden geschikt zijn voor autoverkeer, mits sommige gedeelten verhard worden, daar deze in den regentijd in een ongunstigen toestand verkeerren.

Voor dat doel is dezer dagen door de regeering een bedrag van ongeveer f 109000 toegestaan.

Werd nog slechts betrekkelijk korten tijd geleden deze weg nagenoeg uitsluitend bezigtigd voor militaire transporten, gedurende het laatste jaar is daarin eene belangrijke wijziging gekomen, doordat de aan- en afvoer naar de 6 Gajolanden zeer is toegenomen, wat vooral kan blijken uit de groote vermeerdering van het aantal grobaks.

Langs den weg verrijzen op verschillende plaatsen nederzettingen en worden irrigeerbare sawahs aangelegd. Van het eindpunt Takengon leiden min of meer primitieve verbindingen naar de vruchtbare vallei van Pegaseng, die thans verbeterd worden en waarin bruggen worden aangelegd. Die vallei is niet dicht bevolkt, maar men treft er eene groote uitgestrektheid bevoëide sawahs aan.

De Gajoweg zal in belangrijke mate bijdragen deze streken tot ontwikkeling te brengen, terwijl ook reeds de Europeesche landbouwindustrie haar oogen daarop gevestigd heeft. Zoodra de tegenwoordige minder gunstige

tijden voorbij zijn, mag met grond verwacht worden, dat in deze conterijen thee- en rubberondernemingen zullen verrijzen. Zoo zal ten slotte blijken dat de gouverneur-generaal Van Heutsz geen misgreep deed, toen hij ondanks de enorme kosten en te overwinnen moeilijkheden, eigener autoriteit tot den aanleg van dezen weg overging.

Afschaffing heerendiensten.

Na de afschaffing, met ingang van 1 Januari 1914, van de heerendiensten ten behoeve van wegen en bevoeiingswerken in Bantam, Batavia (afdeeling Krawang), Cheribon, Pekalongan, Semarang en Rembang, is met ingang van dit jaar, naar bekend, dezelfde maatregel toegepast ten aanzien van de residenties Soerabaja, Pasoeroean, Besoeki, Madioen en Kediri.

In de „Javasche Courant” is eene ordonnantie opgenomen, waarbij in verband met de bedoelde afschaffing het hoofdgeld per heerendienstplichtige in genoemde gewesten (thans bedragende f 1, behalve voor het vroegere gewest Pasoeroean, waar de heffing f 1.50 groot is) verhoogd is tot f 2.75 (Soerabaja), f 2.70 (Pasoeroean), f 2.50 (Besoeki), f 2.40 (Madioen) en f 2.90 (Kediri).

De verhoging bedraagt dus in Soerabaja f 1.75, in Besoeki f 1.50, in Madioen f 1.40, in Kediri f 1.90 en in Pasoeroean f 1.70 voor het voormalig gewest Probolinggo en f 1.20 voor het gewest Pasoeroean.

Wanneer men nu in aanmerking neemt, dat, naar uit de toelichting op de ontwerp-begroting voor 1913 te lezen is, een ter zake ingesteld onderzoek en eene door tusschenkomst van de Europeesche en inlandsche ambtenaren gehouden raadpleging met de bevolking hebben doen blijken, dat de bedragen waarmede het hoofdgeld zonder bezwaar zou kunnen worden verhoogd, zijn vast te stellen voor Besoeki op f 1.20, voor Madioen op f 1.15, voor Kediri op f 1.80 en voor Pasoeroean op f 1.10, dan rijst in de eerste plaats de vraag, of uit nadere onderzoekingen en besprekingen gebleken is, dat in deze gewesten (Soerabaja kan buiten beschouwing blijven, omdat de verhoging daar vroeger reeds werd gefixeerd op f 1.75) deze nadere verhoging kan worden gevorderd.

Waar toch in een openbaar gemaakt officieel geschrift bekend gesteld is hoe men tot de aanvankelijk bedoelde voorgenomen vermeerdering van geldelijke lasten der bevolking is gekomen, mag het, dunkt ons, een alleszins redelijke eisch heeten, dat van overheidswege worde toegelicht, dat en waarom de vordering van hoofdgeld tot de thans vastgestelde bedragen gemotiveerd mag heeten. Anders zou toch de vraag gesteld kunnen worden, of niet het hoofdgeld opgedreven wordt om de som, die de regeering moet bijpassen om de vroeger in heerdienst verrichte werkzaamheden in vrijen arbeid te doen uitvoeren, zoo laag mogelijk te houden. Of overigens de verhaasting van het door afkoop in 1905 reeds mogelijk gemaakt proces tot het doen verdwijnen der heerendiensten wel in het algemeen belang is te noemen en of inzonderheid aan de bevolking in tal van streken die thans gedwongen eene verhoogde belasting in geld moet betalen, daardoor wel een dienst is bewezen, zijn vragen, die verre van algemeen bevestigend beantwoord worden, zoo schrijft „De Javabode.”

Watoedakonwerken.

In de afdeelingen Modjokerto en Djombang der residentie Soerabaja worden thans kostbare irrigatiewerken aangelegd ter verbetering van de afwatering en bevoeiing in het Watoedakongebied.

Door de regeering is machtiging verleend het 2de gedeelte dier werken uit te voeren, bestaande in de normalisatie en bedijking van den benedenloop der Kali Brangkal, die genoemd gebied ten oosten begrenst. Bij bandjirs hebben thans, wegens den treurigen toestand waarin de Kali Brangkal wegens gebrek aan dijken verkeert, herhaaldelijk overstromingen plaats, die soms de hoofdplaats Modjokerto onder water zetten.

De kosten van het werk zijn geraamd op ruim f 108000.

Opleiding tot mandoer in den landbouw.

Een plan, dat verleden jaar reeds door enkele voor-gangers in N.-Ind. cultures werd gevormd, is onlangs zijn verwezenlijking nabij gekomen. Het betreft de vorming van inlanders tot geschikte mandoers en het is opmerkelijk, dat het juist daar werd bedacht, waar men al jaren moeite heeft met het inlandsche personeel: in den Oosthoek van Java.

Het voornemen strekt den planters tot eer, daar het volstrekt niet uitsluitend hun eigen belang bevordert, doch een zeer gemakkelijke en kosteloze gelegenheid wil schep-pen voor den gewonen inlander, om zich te bekwamen voor de dagelijkse practijk in de tuinen en voor het toezicht op den arbeid der koelies.

De drang naar Onderwijs.

In verband met het plaatsgebrek op de Hollandsch-Inlandsche school te Bandoeng, — waar honderden leerlingen worden afgewezen — heeft het bestuur van de Sarikat Islam aldaar een nieuwe school geopend, de Modrasdatoel Ibtidaiah-school.

Reeds meldten zich ruim honderd leerlingen aan. Onderwijs wordt gegeven in de Inlandsche taal, in godsdienstleer en Nederlandsch. Het schoolgeld is laag gesteld. De onderwijzers geven onderricht zoo goed als geheel langloos.

Er moesten — in verband met de ongeriefelijke ruimte, waarmee men zich moet behelpen — reeds een groot aantal leerlingen worden afgewezen.

Het beheer der school bevindt zich in handen van R a-

TE HUUR.

Bij kleine, beschaafde familie, een heerenhuis bewonend op een der pleinen van het Statenkwartier te 's-Gravenhage, is eene zeer mooie **SUITE TE HUUR**, gemeubileerd of ongemeubileerd, met of zonder pension. Halte Stoomtram naar Scheveningen en Holl. Spoor voor de deur. Met lijn 13 directe verbinding met het centrum der stad.

Brieven onder letter H aan het Bureau van dit blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

C.L. BOUCHER
WOONT
PAPESTRAT 11
SPECIALITEIT IN
AMERIKAANSCH KANTOOR
ARTIKELN - VULPENHOUDERS
ROEBINDERIJ - BOEKDRUKKERIJ
STAMPENRICHTING

Middelbare School v. Handel en Administratie, LAAN v. MEERDERVOORT 104 - 's-GRAVENHAGE.

EXTERNAAT en INTERNAAT.

AFD. A. **Bijzondere Middelbare Handelsschool** met als onderbouw eene H.B.S. met 3 j. cursus. Bij beschikking van Z. Exc. den Min. van Binnenl. Zaken **gelijkgesteld** met de openbare handelsscholen te Amsterdam, Rotterdam, etc.

AFD. B. **Bijzondere Hoogere Burgerschool met 5-jarigen cursus.** Eveneens officieel als zoodanig erkend.

De 1e en 2e klasse van de beide richtingen vallen samen, zoodat over de keuze Handelsschool of H.B.S. 5-j. c. eerst beslist behoeft te worden na het afloopen der 2e klasse.

De school wordt ook door Meisjes bezocht. Prospectus en inlichtingen bij den Directeur

F. TIJMSTRA.

TIMMERS & FOEKENS

IN

EFFECTEN en ASSURANTIËN

Laan van Meerdervoort N°. 237

TEL. HAAG 8017.

Informatie-Bureau voor Indische Fondsen.

Genealogisch Heraldisch Bureau

Carl Köfler, 's-Gravenhage, Obrechtstr. 181.

BELAST ZICH MET:

Het verstrekken van inlichtingen op het gebied van geslachts-, wapen- en zegelkunde in de uitgebreidste zin; het nasparen van familiebetrekkingen, zoowel binnen- als buitenslands; het opsporen van familie-wapens en zegels; het samenstellen van zoo volledig mogelijke geslachtsregisters en het opmaken van kwartierstaten onder overlegging der officieele bewijsstukken; het bijeenbrengen der benodigde wettelijke stukken ter eventuele erkenning, inlijving of verheffing in den Nederlandschen Adelstand, alsook tot het officieel verkrijgen van naamsverandering; het oplossen van onbekende wapens; het teekenen en schilderen van hoofd-, alliantie- en kwartierwapens, zoowel op papier als perkament, paneel, enz.; het graveeren van cachetten en zegelringen in alle metalen en halfedelgesteenten, het vervaardigen van stempels en clichés tot het bedrukken van postpapier, het branden van wapens in glas, het leveren van boekbanden, portefeuilles, etc., met in leder gedreven wapens, enz., alsmede het ontwerpen en leveren van ex-libris.

Redactie en Administratie van „Het Zoeklicht” voor Genealogie en Heraldiek.

P. B. VAN MOORSEL & Co

Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-6 - Telefoon 2898 - Den Haag

Goedkoopst adres voor het geheel
of ged. installeren van woningen.

Tot dusverre is de eigen boterfabricatie in Suriname steeds afgestuit op de hooge melkrijzen. Nu door de toenemende melkproductie de prijs iets gedaald is, en de prijzen van ingevoerde boter gestegen zijn, is het misschien mogelijk eigen boter te fabriceren, zonder al te duur te worden. Men weet, dat die boter zeer smakelijk is. Men bereidt ze in de kolonie voor eigen gebruik op verschillende plantages, waar niet voldoende gelegenheid is tot verkoop van de melk."

* * *

In „Suriname" van 9, 13 en 16 April een belangrijke artikelenreeks, getiteld „Bedreigde belangen". Zij handelen over een door de Koloniale Staten goedgekeurde verordening „houdende bepalingen omtrent het uitmeten en afpalen, geheel of gedeeltelijk, van terreinen, waarvoor tot het een of ander doeleinde concessie is verleend."

„Wordt op deze verordening — aldus het blad — geen correctief gevonden, dan mag veilig aangenomen worden, dat daarmee en aan de economische belangen en aan het prestige der kolonie een gevoelige slag is toegebracht."

Dan volgt een uiteenzetting van de fouten, die aan onze wijze van uitgeven van concessies kleven, vergeleken bij die van Britsch Guyana. Daar wordt voor enkele guldens een „prospecting licence" — een vergunning tot het doen van onderzoek naar delfstoffen — afgegeven. Doet iemand een ontdekking, dan legt hij daarop een „claim." Hij bakent dadelijk het terrein, dat hij wenscht te bezitten, af en maakt procesverbaal daarvan op in tegenwoordigheid van getuigen. Dit zendt hij met zijn aanvraag in, waarop hem de concessie verleend wordt. De verplichting rust dan op hem de concessie binnen een jaar te doen vastleggen door een landmeter.

Die in Suriname hier of daar goud ontdekt, moet bij de aanvraag van een concessie een „figuratieve kaart" van het terrein overleggen, gegrond op de kaart van Cateau van Rosevelt. Het bestuur gaat uit van de fictie dat met deze kaart — waarvan de onnauwkeurigheid bij herhaling gebleken is — gewerkt kan worden als met een nauwkeurige kaart en geeft concessies uit van de kaart en niet van het terrein.

Tot welke verrassingen dit leiden kan bij uitzetting van de lijnen op het terrein, behoeft geen betoog. Ons is bekend, dat reeds ten tijde van Gouverneur van Sypsteyn het bestuur er op gewezen is, dat het uitgeven van concessies op een „figuratieve kaart" een onding was. Ook van volgende gouverneurs is daarop de aandacht gevestigd, echter zonder succes. Het is te hopen, dat het betoog van „Suriname" het Bestuur tot het juiste inzicht zal brengen.

Met het Demerarysche systeem — zoo betoogt het blad — kunnen nooit de treurige geschillen volgen, die zich in Suriname voordoen.

1°. Omdat een prospecteur alleen land kan afbakenen, dat nog niet door een ander bezet is en hij dus ook er van gewijwaard blijft, dat wanneer hij zijn claim heeft uitgebakend, een ander hem daaruit kan verdrijven.

2°. Wordt verschil van meting en bijgevolg ook grenskwestie, daardoor onmogelijk. De landmeter heeft alleen tot taak het land in kaart te brengen zooals het is uitgebakend, ten bate van een overzicht voor het domeinbeheer. Eventuele fouten van den landmeter kunnen nooit schade voor belanghebbenden medebrengen en kunnen gemakkelijk hersteld worden, zonder eenige wijziging in ligging of toestand der concessies.

3°. Kan nooit meer land uitgegeven worden dan er werkelijk aanwezig is en last but not least

4°. Wordt de exploratie en exploitatie van het land door dit stelsel zeer krachtig bevorderd.

Het hatelijkste van het Surinaamsche systeem is wel, dat zoodra iemand een vondst doet en dit bekend wordt — wat onvermijdelijk is — er lieden zijn, die dadelijk rondom den eersten concessionaris land aanvragen en laten uitmeten, in de hoop, dat de plek, waarop de vondst gedaan is, in hun concessie zal vallen.

Vroeger — en misschien is dit nog zoo — waren er leegloopers, die een groot deel van den dag op het domeinkantoor doorbrachten, om op zulke gevallen te loeren.

Al ware er geen andere grond, dan zou deze voldoende zijn om het tegenwoordige systeem los te laten. Een afdoende grond om daaraan vast te houden bestaat niet. De herleving van de goudindustrie wordt er door belemmerd.

* * *

Naar aanleiding van de voordracht door dr. Pijnappel, hoofdinspecteur van de Volksgezondheid, op de eerste jaarlijksche vergadering van de Nederl. Vereeniging ter bestrijding van de melaatschheid gehouden, heeft een inzender in „De Telegraaf" van 17 Mei de alarmklok geluid, wat zeker toe te juichen is, want ook wij hebben reden te gelooven, dat niet alle Nederlandsche geneesheeren dadelijk den lepralijder als zoodanig herkennen; maar alle overdrijving schaadt en aan overdrijving heeft de inzender zich schuldig gemaakt. Zijne beweringen omtrent de toestanden in Suriname zijn dan ook reeds recht gezet door een inzender in „De Telegraaf" van 18 Mei.

Maar ook de vraag: „Hoevele der Panama-hoedenvlechters en vlechtsters, die thuis werken, zijn melaatsch, vooral wanneer deze uit Curaçao afkomstig zijn?" dient beantwoord.

Op Curaçao komt de lepra veel minder voor dan in Suriname. Volgens het Koloniaal Verslag 1914 waren er op 31 December 1913 op dit eiland slechts 12 lijders in het gesticht en dat er velen buiten het gesticht zijn is

niet waarschijnlijk. In een eenigszins gevorderd stadium is de ziekte dadelijk te herkennen en de zieke zou naar het gesticht worden gebracht.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Ontvlucht. De „Goentoer Bergerak" deelt mede, dat broeder Marco met ingang van 1 April 1915 „reizend redacteur" van dit blad geworden en reeds van Java met bestemming naar Singapore vertrokken is, waar hij eenige maanden blijven zal. Als waarnemend redacteur van dit blad is thans opgetreden de heer R. Sr. Koor-nio, redacteur van de tijdelijk gestaakte „Sarotomo", aan wien alle Maleische stukken gericht moeten worden.

Tot kameraad Kakebeke (van de „Insulinde") richt de redactie van de „Goentoer Bergerak" het volgende: Wij hopen, dat deze woorden ten afscheid tot u gericht, u zullen bereiken in het nieuwe door u gekozen vaderland..... Ons heilig Indië is inderdaad niet gastvrij voor hen, die nog gelooven, dat 't menschwaardig is om strikt rechtvaardig te zijn, te leven en te laten leven, een ieder volkomen vrijheid te gunnen. Gij hebt u aangesloten bij de Indiërs, die naar dit ideaal streven, die er alles voor over hebben, om van hun land een vrij land te maken. Dit is u kwalijk genomen. Gij meent daarom niet langer onder het orange, blanche, bleu te kunnen leven; dat het land der strepen en sterren u de rust zal hergeven, die gij behoeft. In u verliezen de Indiërs veel, zeer veel, beste vriend! Gij hebt u van uw beste zijde laten kennen, toen de pen ontviel aan de hand van drie Indische bannelingen, toen de Regeering dezen het verblijf in hun eigen vaderland ontzegde. De vaandeldragers waren geveld, maar gij waart terstond bereid dit vaandel op te nemen en de Indiërs opnieuw om u te scharen. Daarmede hebt gij de harten der Indiërs gewonnen, meer nog, gij hebt u zelf een standbeeld opgericht in die harten. Met vochtigen blik gedenken dan ook de geloovigen onder ons in hunne gebieden den trouwen kameraad Kakebeke, die den ocean overstak om de wreede straf te ontloopen, gesteld op te hulp komen der Indiërs (alias „het opwekken van haat en nijd tusschen de verschillende lagen der bevolking van Insulinde"). Beide uitdrukkingen zijn gangbaar en worden gebruikt al naar het temperament van den spreker of schrijver.....

Uw moederloos kind hebt ge aan onze zorgen toevertrouwd. Wij weten, hoeveel u dit gekost moet hebben! Wij zijn arm, hebben nagenoeg niets, dat wij het onze kunnen noemen, en toch, brave kerel, durven wij er voor instaan, dat 't uw kleine aan niets zal ontbreken. De Indiër is niet on dankbaar. Hij is u veel, zeer veel verschuldigd, zooveel, dat er weinig hoop bestaat, ooit zijn schuld aan u te kunnen delgen. Zoolang gij gescheiden leeft van den kleinen jongen, zal deze zooveel voogden hebben, als er warme vaderlanders, Indiërs, zijn. Wees daar gerust op.....

Wij hebben u gekend, Kakebeke, als een trouw kameraad met een warm-kloppend hart. Gij hebt flinke handen en een onverzettelijken wil om te slagen. Is het te gewaagd van ons, u in het land der Vrije Amerikanen een blijde toekomst te voorspellen? Het ga u wel, kameraad! Tot wederziens!"

Naar aanleiding van de pest te Solo. De „Sinar Djawa" schrijft: Dezelfde Tjipto, die door de Justitie vervolgd wordt, heeft, nu de pest in Soerakarta is uitgebroken, zijne diensten kosteloos aan den Resident van dit gewest aangeboden, om mede te werken tot bestrijding dezer ziekte.

Dokter Wahidin uit Djokjakarta hield te dezer stede een lezing over de pestbestrijding, welke bijgewoond werd door verscheidene Europeesche ambtenaren, den Rijksbestierder en tal van Inlandsche ambtenaren. Zoo lezen wij in de „Pantjaran Warta."

Allerlei Bonden.

Na den Russisch-Japanschen oorlog is de toevloed van Japanners in N.-I. zeer toegenomen, schrijft de „Sinar Djawa." Te Soerabaja vooral is hun aantal zoo groot, dat zij er over denken een afzonderlijke Bond op te richten. Daar zal ook, naar hetzelfde blad verneemt, een bond van Inlandsche marinematrozen worden opgericht, tot bevordering van de broederlijke eensgezindheid en onderling hulpbetoon. De oprichting van scholen en vereenigingen is nu weer aan de orde van den dag. De vereenigingen ter bestrijding van de onzedelijkheid onder de Inlanders in N.-I., Madjoe Kamoeljan te Bandung (tegenang van den handel in vrouwen), Darmolaksono te idem, hebben rechtspersoonlijkheid gekregen. Evenzoo de S. I. afdelingen Djokjakarta en Buitenzorg. Met groote optochten werden deze gebeurtenissen herdacht. Te Magelang werd de Parwijatan Wanito opgericht, met het doel Inlandsche meisjesscholen tot stand te brengen. De Regent van Magelang, Raden Toemenggoeng Danoesoegondo, is daarvan voorzitter. Te Bandung zou met 1 April van dit jaar een Inlandsche school van de S. I. worden geopend. Het onderwijs zal er op dezelfde leest geschoeid zijn als dat aan de Inlandsche scholen der 2e klas; maar ook het Hollandsch zal er onderwezen worden. („Sinar Djawa").

Voor de Kartini-school. Te Madioen hebben op 19 Maart j.l. de leerlingen aan de opleidingsschool een gymnastiek- en wajang-uitvoering gegeven, waarvan de opbrengst zou dienen tot steun der Kartini-school aldaar. In het komediegebouw, dat voor deze gelegenheid met

J. v. MOORSEL

Schoolstraat 27 - Den Haag - Tel. 2014

EERSTE HUIS

in: Stoffen, Mouselines en Witte Goederen. :: Stalen op aanvraag.

RESTAURANT 1e ETAGE, Ingang No. 17 Tel. Int. 2479
Plat du jour / 0,50 — Diners / 0,90, / 1,40, / 2,00, A la carte.

RESTAURANT - KNAPPSTEIN
VLAMINGSTRAAT 15-17 — 's-GRAVENHAGE
Des avonds na 8 uur: PLAT DU SOIR à f 0,75
PARTERRE: LUNCHROOM, INGANG No. 15, KOUDE EN WARMESPIJZEN.

A. ASSENBERG,
Prima kwaliteit Schoenmaker, Diverse soorten GUMMIHAKKEN. CREAMS, VETERS, enz.
Columbusstraat 73, Den Haag.

Levert voor billijke prijzen SOLIED en NET WERK. Vluggede bediening.
Reparatiewerk wordt op verlangen gehaald en thuisbezorgd.
N.B. Prijscourant op aanvraag verkrijgbaar.

J. C. NIEUWSTRATEN
Juwelier.
TROUW- of VERLOVINGSRINGEN
..... SCHAKELRINGEN
..... ZEGELRINGEN

Piet Heinstraat 128, t.o. de Zoutmanstr.
DEN HAAG.

Sigarenhandel D. NIEUWSTRATEN
Zoutmanstraat 2^a hoek Witte de Withstraat
Telefoon Haag 4057

Magazijn 1ste Klasse.
Speciaal ingericht voor verzending naar de Tropen
GROOTE SORTERING SIGARETTEN.

Schill & Capadose
Hofstraat 17 's-Gravenhage

BANKIERS - KASSIERS.
ADMINISTRATIE VAN VERMOGENS.
SAFE-DEPOSIT.
OPEN EN GESLOTEN BEWAARNEMING.
DEPOSITO'S, PROLONGATIES.
CHANGE.
ASSURANTIE. LEVENSVZERKERING.

Dames- en Kinderkleding
naar maat.

Uitgebreide Staalcollecties en Mode-Journalen.
Beleefd aanbevelend,
Mej. JOHA v. d. VELDE,
Jac. Gillisstr. 29 bij Stadh. plein. - Den Haag.

Adverteeren doet verkoopen.

groen en de noodige lampions versierd was, hadden de vertoelingen plaats. De toeloop van toeschouwers was zóó groot, zoowel van Inlanders als van Europeanen en Chinezen, dat honderden wegens plaatsgebrek moesten worden afgewezen, terwijl velen, die een toegangkaart hadden, zich toch met een staanplaats moesten tevreden stellen. Ook de Resident was tegenwoordig. De muziek van de gamelan en van het strijkorkest der jongelingen aan de opleidingsschool wisselden elkander af gedurende de verschillende spelen en vertoelingen. De meisjes, leerlingen der Kartini-school, boden ruikers ten verkoop aan, om de opbrengst van dezen avond te helpen verhoogen. Deze bedroeg ruim f 1000.

WAT DE CHINEES VERTELT.

Geneeskundige hulp voor minvermogenen. Als gevolg van zijn goede gezindheid jegens de Chinezen — zoo vermeldt de „Perniagan” — heeft Dr. J. P. de Bats, arts officier van gezondheid le kl. te Parapat, Weltevreden, reeds gedurende een jaar met behulp van de Kong Boe Siang Hwe-vereening, in hare lokalen een polikliniek geopend, waar behoeftige Chinezen niet alleen kosteloos geneeskundige behandeling, maar de noodige medicijnen met reductie in de wettende apotheek van Rathkamp kunnen krijgen. 90 Personen hebben daarvan in het vorige jaar gebruik gemaakt, waarvan 58 volwassenen en 32 kinderen.

De Chinese vereeniging „Tjoe Tok Hwee Kwan” te Soerabaja heeft in een algemeene vergadering van hare leden besloten een apotheek op te richten, waar uitsluitend Chinese medicijnen verkrijgbaar gesteld zullen worden. Het benodigde kapitaal wordt op f 12000 geschat. („Pewarta Soerabaja”).

In Geldnood. De „Perniagan” verneemt, dat het met de financiën van de „Oetoesan Hindia” (het orgaan van de S. I. te Soerabaja) niet goed gaat; 700 abonnees zijn wegens wanbetaling geschrapt en twee redacteurs, van de redactiecommissie zijn ontslagen; rest nog de hoofdredacteur. Met andere Inlandsche bladen is het nu ook treurig gesteld. Aan wie de schuld? zoo vraagt eerstgenoemd blad.

De „Sarotomo”, het orgaan van de S. I. te Solo, wordt „tijdelijk”, zooals het heet, niet uitgegeven. De „Goentoer” en de „Doenia Bergerak”, zijn wegens persvervolg opgerold. In de plaats hiervan is, tevens als orgaan van Insulinde, de voormalige I. P., de „Goentoer Bergerak” gekomen, die in 't Maleisch en Hollandsch wordt uitgegeven. Alsof men hiermede te kennen wil geven, dat de Inlanders zich bij de Indiërs zouden hebben aangesloten! 't Is er nog verre van af.

Te verwonderen is het zeker niet, dat dergelijke bladen langzamerhand verdwijnen, want behalve dat zij altijd geld tekort komen, vele slechte betalende onder hunne abonnees hebben, is de toon, die zij aanslaan, allesbehalve geschikt om de achtung van het weldenkende publiek af te dwingen. Men staat dikwijls verbaasd over de middelen van aanprijzing — neen, van ophitsing! — die aangewend worden om belangstelling in vooruitgang bij de Inlandsche bevolking op te wekken.

De Tjhoen Tjioe weet nog te zeggen, dat het financieel tekort van de Oetoesan Hindia f 10.000 bedraagt.

Mas Darna Koesoema. Hetzelfde blad schrijft: Bij de behandeling zijner zaak voor den Raad van Justitie te Semarang, naar aanleiding van het artikel in de Goentoer: „Maareen Javaan”, begon deze heer te zeggen — stellig door zijn advocaat daartoe geïnstrueerd — dat de Raad in deze niet de bevoegde rechter was, doch de Landraad, want wat hij geschreven had, was in het drukpersreglement niet strafbaar gesteld; art. 665 van het Wetboek van Strafrecht voor Inlanders, waarvoor hij vervolgd wordt, wijst geen persdelict aan. Hij is daarbij niet geparenteerd aan regerende vorsten of regenten, zoo dat hij ook uit dien hoofde niet begrijpt, waarom hij voor den Raad van Justitie moet terecht staan. Zijns inziens had hij voor den Landraad getrokken moeten worden. Na beraadslaging in Raadkamer werd het verweer van Mas Darna Koesoema niet ontvankelijk verklaard. Hij zeide verder n.b. dat hij zich niet bewust was, met het schrijven van het gewraakte artikel iets ongeoorloofds gedaan te hebben. Hij had slechts de ware toedracht der feiten weergegeven, en daardoor willen doen uitkomen het onderscheid, dat in de rechtsbedeeling en in alle andere zaken gemaakt wordt tusschen Inlanders en Europeanen. Niet hij toch heeft dit onderscheid gemaakt. Door het lezen van zijn artikel werd niemand tot haat en vijandschap tegen het N.-I. Gouvernement opgezet.

China-Japan. Hoe groot de rivaliteit van China tegenover Japan ook wezen mag, toch wordt door het volk in China hoog opgezien tegen het Land van den Mikado, van waar kracht en wijsheid uitgaan. Twee keeren, elk jaar, worden in Peking, — alzo de Perniagan — examens afgenomen (in de maanden Februari, Maart en Juni) voor studenten, die, als zij aan bepaalde eischen hebben voldaan, naar het buitenland worden gezonden ter voltooiing hunner studiën, hetzij naar Europa of bij verkiezing naar Japan. Merkwaardig is 't, dat de meesten verkiezen naar Japan te gaan.

Te veel gevergdd. Lezer, zoo verhaalt Amy in de Perniagan, ik houd er eenige katten op na, reeds jaren lang; maar tot mijn groot verdriet moet ik zeggen,

dat zij 't Hollandsch nog niet verstaan en nog veel minder spreken, niettegenstaande er in huis, voor al door de kinderen, veel werk gemaakt wordt van de kennis dezer taal, zoowel met spreken als lezen. Ook van het Maleisch weten deze lieve beesten niets af, en dat, terwijl in huis in deze taal gesproken wordt en zij zelf daarin worden toegesproken, soms heel lief, maar soms ook afgesnauwd. Doch daartegenover staat, dat ook wij evenmin, na jarenlang samenzijn, de taal der katten verstaan. En dit staat vast, dat, willen wij de koetjings en katjoengs iets begrijpelijk maken, wij niet van onze taal gebruik moeten maken. Dit voorop stellende, maak ik — alzo Amy — er melding van, dat dezer dagen de gemeenteraad van Buitenzorg over de post aan Pa Dadap, Pa Waroe en nog verschillende andere Bapa's, in onderscheiden kampongs gedrukte dienstbriefkaarten heeft doen bezorgen (hm!), welke daar met een deftig gezicht en onnoozel gebaar in ontvangst werden genomen en bekeken. Op de briefkaart was aan de eene kant gedrukt: Gemeenteraad Buitenzorg. — Dienst. — Aan..... (naam van den geadresseerde, idem van de kampong, van de straat). — Buitenzorg. — De stempel van het postkantoor en van den Gemeenteraad van Buitenzorg. Aan de keerzijde bovenaan links, kon men zoo iets van een No. en een getal zien; rechts was gedrukt: Buitenzorg 25-3-1915; en daaronder de volgende voor de genoemde gemeentebestemden, doch onbegrijpelijke woorden: Ter voorkoming van invordering middels dwangschrift wordt U in overweging gegeven de door U verschuldigde straatbelasting over 1914 alsnog ten spoedigste bij den gemeentekashouder te voldoen. De voorzitter van den gemeenteraad van Buitenzorg: w.g.: Borel.

De gemeenteraad doet raar. De Chinezen in verschillende kampongs zijn allesbehalve gesticht over de handelwijze van den Raad te Batavia. De overheid wil wel het geld van het publiek trekken, maar om in zijn belang te werk te gaan, ho maar! Dat de Raad ziende blind en hoorende doof blijft voor de nooden en behoeften zijner gemeentenaren, laat ik nog daar, vervolgt genoemde schrijver in de Perniagan, maar nu wordt het goede nog slecht, en het slechte nog slechter gemaakt. Alles wordt onderste boven gekeerd door den gemeenteraad zelf. Uit een hygiënisch oogpunt is de toestand in de benedenstad van Batavia slecht te noemen. Vuilheid en verval kijken u daar van alle kanten aan; afwatering is er niet; als het geregend heeft, loopen de goten over en zijn de straten en kampongs een en al water, modder en vuiligheid. De toestand wordt daar hoe langer hoe slechter. Maar de straatbelasting moet betaald worden!

Van Vreemde Koloniën.

Italië.

Het bericht der inmenging van Italië in den grooten wereldoorlog is deze week het alles overheerschend nieuws, ook voor de rubriek „Van Vreemde Koloniën”. Italië is in Lybië nog zóó ten volle in moeilijkheden gewikkeld, dat de deelneming aan een worsteling, die alle beschikbare strijdkrachten in Europa zal binden, grooten invloed zal hebben op die jongste der koloniën. Het is niet te verwachten, dat het in Tripolis een groote troepenafdeeling gelegerd zal houden, nu het voor Italië, meer nog dan voor eene der andere mogendheden, zaak is het koste wat het wil, in Europa als overwinnaar uit den strijd te komen. De toestand in het overzeesche gewest is ook niet zóó georganiseerd en wordt niet zóó beheerscht als b.v. met dien van de Franschen in Marokko het geval is. Zoodat het niet gemakkelijk zal zijn de rust met een zwakke macht te verzekeren. Veeleer zou men mogen aannemen, dat de onmogelijkheid om zich in Lybië meester te toonen, mede een der redenen kan zijn, waarom Italië zich — ter afleiding van de aandacht — in den oorlog geworpen heeft. De tegenstanders in Noord-Afrika zullen met versterkte geestkracht tot verzet oproepen, en daar Italië tegenover den sultan van Turkije staat, zal de heilige oorlog zeer in dien oproep worden gemengd. Zonder twijfel zal de zwakke bezettingsafdeeling een moeilijke, ondankbare taak te vervullen krijgen en zal Italië er na beëindiging van den oorlog in Europa voor nieuwe moeilijkheden komen te staan, die, door den slechten toestand van 's lands financiën, dan te bedenkelijker zullen zijn.

Wellicht zullen de verbondenen echter, indien zij den zege behalen, samen een Afrika-politiek vaststellen, om die met onderlinge hulp te bevestigen. In dit geval zou de kolonialepolitieke ondervinding van Engeland en Frankrijk aan Italië ten goede kunnen komen.

Welk zal het aandeel zijn van Italië aan den oorlog? Reeds is de onderstelling geuit, dat het zich niet als hoofdtaak zou stellen tegen de legers der voormalige bondgenooten op te trekken, maar het forceeren der Dardanellen zou trachten te bewerkstelligen. De Italiaansche vloot is in de laatste jaren aanzienlijk versterkt. Duitschland heeft hierop aangedrongen, weinig vermoedende, dat die kracht tegen het keizerrijk zelf zou worden gericht. Die vloot zal echter weinig beteekenis hebben voor het forceeren van een zee-engte, waarin geen ruimte is voor meer bodems dan er zijn. De verbondenen hebben in het nemen van Konstantinopel, nu dit niet met geringe krachten te bereiken blijkt, niet meer een object van zóó veel beteekenis te zien, dat zij het er op zullen wagen de versche en frische krachten van hun nieuwen bondgenoot daaraan te wagen. Italië zal ook de z.g.n. Italiaansche provinciën in Oostenrijk niet teleurstellen door er niet dadelijk met volle kracht op te treden. Italië zal wel een offensief in de richting van Weenen in den zin hebben. Mocht dit tot staan komen, dan zal het, in zijn defensie, toch nog zeker deze z.g.n. Italiaansche Oostenrijksche landschappen willen omvatten. Het komt daarom onwaarschijnlijk voor, dat het op groote schaal deel zal nemen aan de krijgsoverwinningen bij de Dardanellen.

De vloot zal zich in de eerste plaats tegen de Oostenrijksche marine wenden, die dadelijk naar Duitschen trant is beginnen op te treden.

Aan de Roode Zee is, evenals in Tripolis, een herleving van de Mohamedaansche actie te verwachten, waarvan ook overigens hetzelfde te zeggen valt. In Eritea zal 'n echte of valsche Mahdi zijn succes wel weer beproeven met de groene

Magazijn INSULINDE

Spuistraat 62 - DEN HAAG - Telefoon 3687

Indische Uitrustingen
Nuwelijks-Uitzetten

Eigen Ateliers voor Maatwerk.
GROOTSTE KEUZE. GOEDKOOPSTE PRIJZEN.

A. BONS v.h. F. J. HÜBSCHER & ZONEN
Piet Heinstr. 129 - Tel. H. 6255
SCHOENWERKEN

in alle genres, vanaf de meest smaakvolle tot de hoogst eenvoudige, in ruime keuze, prima kwaliteit, nieuwste modellen en beste pasvormen.

MAAT- EN REPARATIE-INRICHTING.
Eenig adres der Residentie-crème, de schoencreme bij uitnemendheid.

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:-: Safe-Inrichting. :-:

THE BERLITZSCHOOL OF LANGUAGES

WELBEKEND - BU ALLEN DIE MET VERLOF IN NEDERLAND VERTOEVEN

DEGELUK ONDERWIS IN
DUITSCH, ENGELSCH, FRANSCH, SPAANSCH, ITALIAANSCH.

LET OP HET JUISTE ADRES DER ORIGINEELE BERLITZSCHOOL
OVER DE WAALSCHER KERK

58^a NOORDEINDE NIET-BOVEN-KRUL TEL. 2234

G. J. EENINK.

In- en Verkoop van Antieke Meubelen.

Specialiteit in het vervaardigen van
IMITATIE-Antieke Meubelen.

Fabriek: **Bonistraat 2, DEN HAAG** Magazijn: **Heerenstraat 5.**
bij de Malakkastraat. MEUBELMAKERIJ.

MAGAZIJN VAN

Heerenhoeden en Pelterijen,

EDUARD PELGER,

Prinsestraat 35 - Den Haag,

Telefoon No. 3902.

Sigarenmagazijn HAVANA HUIS,

Groot Hertoginnelaan 109, halte Lijn 3 en 13.
Den Haag.

Aanbevolen merken. { Nanjo - Queen Loanda 5 cent.
El Grande - Expres - La Belleza 4 cent.
Joseph Israëls - Vincio - Carona 3 cent.

ALLE MERKEN CIGARETTEN.

IMPORT. Telef. Haag 8450. EXPORT.

RIPPEN

Pianohandel

PIET HEINSTR. 42
ELANDSTR. 17.

Tel. 4683.

Verhuren Stemmen

vlag van den profeet tegenover het groen, wit en rood, dat er minder krachtig den oit zal worden verdedigd.

Door een eventueel in Europa te behalen overwinning, kan de nu aangeboden strijd Italië ook als koloniale mogendheid ten slotte ten goede komen, maar momenteel zal het de zwak gevestigde stelling in zijn Afrik. koloniën zeker nog meer moeten verzwakken. Mocht het in den strijd tegen de voormalige bondgenooten het onderspit delven, dan zal van zijn positie als koloniale mogendheid wel niet veel te redden zijn.

De gezondheidstoestand van het Br. I. leger.

De rapporten, die uit statistische gegevens zijn samen te stellen, komen in Br. I. al niet eerder gereed dan ten onzent. Zoo is nu pas het jaarverslag over den gezondheidstoestand in 1913 verschenen. Er komen evenwel cijfers betreffende het Br. I. leger in voor, die hun waarde geenszins verliezen doordien zij wat laat komen. Het sterftecijfer van dit leger was niet hooger dan dat van het leger in 't moederland, en daar er geen reden is om in 1913 een abnormaal gunstigen toestand voor Br. I. of een abnormaal ongunstigen voor het Vereenigd Koninkrijk aan te nemen, ligt hierin een verblijdende waarneming. Malaria bleef de voornaamste oorzaak vormen van de ziektegevallen onder de Europeesche troepen, maar 't cijfer was toch veel gunstiger. Inenting gaf goede uitkomsten, zoodat zij na afloop van den oorlog op meer stelselmatige wijze zal moeten worden toegepast. In 1913 vond zij bij vele troepen al ingang; bij een divisie onderwierp 97.8 procent er zich aan.

Het rapport tracht een oud geloof uit te roeien, n.l. dat een roode voering van een helm de temperatuur in den helm boven het hoofd laag houdt en zodoende tegen zonnestreek beschermt. Een reeks proeven is genomen met voering van verschillende kleur. Zij wees uit, dat de roode kleur geen bijzondere eigenschap bezit, de stralen dringen niet door den helm heen en op andere wijze beïnvloedt de kleur de temperatuur in het hoofddekkel ook niet. Toch verwacht de verslaggever niet het verdwijnen van het geloof aan den invloed der roode voering, dat vast ingeroest is, en overigens ook niet veel kwaad doet.

Handel van Bombay met China.

The Times of India (Mail Edition 24 April) is niet best te spreken over de wijze, waarop Br. I. zijn uitvoer op China verwaarloost.

Jaar na jaar neemt de uitvoer van garens naar China af. Japan was enkele jaren geleden een mededinger, die niet meetelde, het heeft stelselmatig den aanvoer uit Br. I. tegenwerkt, ten bate van eigen productie en ter aanmoediging van de Chineesche inheemsche nijverheid. Thans werken in China meer dan 30 fabrieken, het aantal kan binnen enkele jaren verdubbeld zijn.

Het Br. I. product is minder goed dan 't Japansche, dat, door de wijze waarop Japan zich beijvert om goedkoop te leveren, ook in prijs de concurrentie gemakkelijk doorstaat. Voegt men hier de ijver aan toe door Japanners betoond, om hun afnemers van de goede eigenschappen hunner waar te overtuigen; dan valt licht te begrijpen, dat de Br. I. handel in garens op China verloopt.

Toch is de oude positie, volgens the T. o. I., wel te herwinnen, want 't Br. I. product kan beter en minder duur ter markt worden gebracht en China heeft enorme hoeveelheden noodig. De markt te Basra is als aangewezen om weer 'de stapelplaats voor den Indischen katoenhandel te worden.

Braziliaansch vleesch.

De verzending van 69.000 K.G. rundvleesch uit Brazilië naar Londen opent voor dezen Z. Amer. staat vooruitzicht op een nieuwen tak van uitvoerhandel. De Compagnie frigorifique et pastorale de Barretos (St. Paulo) heeft, overeenkomstig het initiatief van haar stichter Dr. Ant. Prado, de proef op groote schaal ingezet. Er is risico, ondernemingsgeest was noodig, maar er is groot voordeel dadelijk tijdens den oorlog, en vermoedelijk nog lang nadien te behalen, de durf is er geweest, de eerste resultaten zijn bereikt.

Den 14en April 1913 werd het slachthuis geopend. Men had er toen reeds groote verwachtingen van, alleen aan machinerien werd er fr. 233.700 in gestoken. Sedert leverde de maatschappij aan de stad St. Paulo 6 miljoen K.G. vleesch, dat in de ijsinrichtingen werd opgelegd. Van den aanvang af sloot zij een contract met het huis Simonini Gambaro en Co., voor de vaste levering van 100 stuks vee per dag, en met de loerij Agua Branca voor de aflevering van 5000 huiden per maand.

Zij heeft uitbreiding van haar kapitaal voorgesteld, om p. d. tot 300 runderen en 100 varkens te kunnen slachten. Op haar weidegronden zouden dan 30.000 stuks vee loopen. Behalve de bestaande slachterijen, zullen dan inrichtingen tot het maken van worst-, spek- en andere dergelijke vleeschproducten er bij komen.

Brazilië wil een concurrent van Argentinië worden, de voormelde maatschappij althans heeft een poging in die richting met groote geestkracht ingezet.

Engelsch Witboek no. 8.

't Britsche ministerie van koloniën deed ons de mededeeling toekomen over het vergiftigen van waterputten door de Duitschers in Z. W. Afrika. Dit werd door dezen verontschuldigd als een poging om den vijand 'teenigen tijd zonder bruikbaar water te laten, waartegen Botha, met een beroep op art. 23a van de Haagsche Conventie, heeft geprotesteerd.

Het wil ons inderdaad voorkomen, dat dit middel, hoe men over den oorlog overigens moge denken, niet behoort tot de ridderlijke wapens.

OOST- EN WEST-INDISCH LITERATUUR-OVERZICHT.

De Economist.

De jongste afl. van „De Economist“ bevat het slot van P. H. van der Kemp's „De eerste publicatiën over koloniale economie na Nederlands herstel in 1813“.

Na de kennismaking met dit van groote belezenheid getuigend artikel vraagt men zich met verbazing af, hoe het mogelijk is dat iemand zoóveel kennis van de Koloniale literatuur kan bezitten!

Zoo trof het ons — om een enkel voorbeeld te noemen — dat de heer van der Kemp, bij het citeeren der brochure „De ernstige beschouwing van de mogelijke gevolgen der Nederlandsche Handel-Maatschappij, in een brief van *** aan zijnen correspondent te Antwerpen, wederlegd“, mededeelt, dat de schrijver dezer brochure uit 1825, de heer G. F. Meijlan was, en zulks vermeld wordt in deel III, 2e stuk, bl. 530, noot I van Van Kampen's „Geschiedenis der Nederlanden buiten Europa“.

Indertijd werd door ons en ook door anderen heel wat vergeefsche moeite gedaan om den schrijver van die belangrijke brochure uit te vinden.

Indologenblad.

No. 13 van het Indologenblad opent met een vrij uitvoerige beschouwing van den heer F. Hermans over de Mohammedaansche kalender, de Moslimsche feest- en vastendagen en eenige opmerkingen over de Javaansche tijdrekening.

Verder bevat het een overzicht eener lezing van den heer C. Lekkerkerker, inspecteur van het Indisch onderwijs, over bemoeienis van den bestuursambtenaar met het Indisch onderwijs.

Voorts een interessant artikel over de Kokos- of Keelings-eilanden, gelegen ten zuiden van de Straat van Soenda, die in vroeger tijden steeds werden geacht Nederlandsch bezit uit te maken, doch in 1857 zonder complimenten onder Britsch protectoraat werden gesteld en daaronder tot heden zijn gebleven. Men weet, dat de geschiedenis dezer eilanden weer eens naar voren is gebracht, doordat de bekende Duitse kruiser „De Emden“, den 9en November 1914 aldaar voor 't eerst en tevens voor 't laatst haar anker liet vallen.

Het Departement van Gouvernementsbedrijven in Ned.-Indië.

Zooals bekend is, trad den 1en Januari 1908 het besluit in werking, waarbij in Ned.-Indië een departement van gouvernementsbedrijven werd ingesteld. De eerste, thans oud-directeur, heeft over deze instelling eene voordracht gehouden in eene vergadering van het Kon. Instituut van Ingenieurs, waarvan de tekst (met afbeeldingen) is opgenomen in No. 21 van „De Ingenieur“. De heer W. schetst achtereen de volgende, onder genoemd departement ressorteerende, bedrijven. 1o. De post-, telegraaf- en telefoondienst en de postspaarbank. — 2o. Het zoutmonopolie. — 3o. Het mijnwezen, inbegrepen het bedrijf der artesische watervoorziening. — 4o. Het gouvernements tinbedrijf. — 5o. De Omblinkolenmijnen. — 6o. De landsdrukkerij. — 7o. De opiumfabriek. — 8o. De spoorwegen. — 9o. De z.g.n. gouvernementstransportdiensten. — 10o. De Poeloe Laoet-kolenmijnen.

Weekblad voor Indië.

In No. 52 van den 11en jaargang van het Weekblad voor Indië, schrijft de heer M. van Geuns over „een loterij met een luchtje“, daarbij doelende op z.i. laakbare handelingen van de commissie, die ter gelegenheid der onlangs gehouden Semarangse Koloniale Tentoonstelling de loterij organiseerde.

Verder wijdt in dit Nr. o.m. „Ofoer“ een penkras aan de vergadering van het Indisch Genootschap op 18 Januari j.l., waarin Prof. Mr. C. van Vollenhoven het onderwerp inleidde: „De ervaring opgedaan met groote Indische reorganisations“.

De Indische Mercur.

In No. 20 vervolgt de heer R. D. Verbeek zijn beschouwingen, getiteld: „Een tegen de Indische Mijwet beraamde aanslag“.

Verder bevat dit Nr. een overzicht van het jaarverslag over 1914 van het Ned.-Indisch Landbouw-Syndicaat, van de Soekaboemische Landbouw Vereeniging en van de Handelsvereeniging te Batavia. — Voorts de gewone rubrieken: De overzeesche handel en de oorlog. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financieele berichten en verslagen van maatschappijen. — In de rubriek Industriele mededeelingen vindt men bijzonderheden over de Inlandsche nijverheid te Plered, welke bestaat in de vervaardiging van aardden voorwerpen, als potten, gend's, dakpannen, bakstenen, tegels, e.d.

Van Blommestein-redivivus.

Onder dit opschrift vinden we in No. 125 van „De Planter“, het orgaan der vakvereeniging voor assistenten in Deli, een allesbehalve vriendelijke bespreking van de voordracht over de zgn. koeliekwestie, die Mr. van Blommestein in Febr. j.l. in het Indisch Genootschap heeft gehouden.

Het overzicht wordt volgendere wijs ingeleid: „Mr. van Blommestein, de juridische Don Quichotte, die middels vijfvers inkt en ettelijke riemen papier diverse aanslagen geplaatst heeft op de poenale sanctie in verband met de naleving der op de Koelie-ordonnantie gebaseerde arbeidscontracten. — Mr. van Blommestein, herhalen we, is de gevolgen van de beten, hem klaarblijkelijk door het hervormingsbondje toegebracht, nog steeds niet te boven gekomen. De van ethiek overloopende ex-Regeeringscommissaris blijft van gevoelen, dat het met de cultures in deze gewesten al veel te lang goed is gegaan, en maatregelen om daartegen te voorzien, dus noodzakelijk genomen moeten worden.....“

Indisch Militair Tijdschrift.

De April-afl. bevat o.m.: Overval van het marschbivak te Lewo Lera (Lomben) op 25 Sept. 1914. Naar officieele bescheiden bewerkt, door Q. — Naar aanleiding van Asymptoot's opstel „Kromo Buiten“ a. door J. J. de Wit. — b. door Th. van Ardene. — c. door H. L. la Lau. (Alle drie deze officieren nemen den Javaan en zijn bruikbaarheid als soldaat voor het Indische leger in bescherming tegen de uitlatingen van „Asymptoot“ in de Febr. afl. van het I. M. T.). — Indische kazerne-zedelijkheid, door H. J. Vermeer. (De schrijver zegt en toont ook aan, dat de Indische kazerne-toestanden — uit een zedelijkheids oogpunt beneden alle kritiek zijn. „Men inviteere de Nederlandsche ministers, kamerleden, burgemeesters, dominés, pastoors en rabbi's met hunne dames en kinderen op een „avondje“ in een Indische chambree. Wellicht dat dan de koorden van de beurzen zouden losgaan, dat de vrouwenbonden tot opheffing van het zedelijk bewustzijn hunne breikousen in den steek zouden laten en dat de Nederlandsche natie tot het besef zoude komen, dat zij verplicht is een meer menschaardig milieu te schenken aan die menschen, die hare overzeesche bezittingen, haar onafhankelijk volksbestaan, beschermen“).

De Tropische Natuur.

Het is jammer dat dit tijdschrift, met zijn altijd frissen inhoud, blijkbaar als gevolg van de ongunstige tijdsomstandigheden, minder geregeld uitkomt dan voorheen.

Van den vierden jaargang is de thans verschenen aflevering gedateerd April 1915, wat onder normale omstandigheden 1 Januari zou moeten zijn. Uit den inhoud worde genoemd: Wenken voor insektenverzamelaars, 2e gedeelte, door Ed. Jacobson (met afb.). — Korte beschrijving van een olifantenjacht (met afb.), door A. J. M. L. — Spinnenkunstvaardigheid, door S. Leefmans (met ill.). — Krimineele typen uit de insektenwereld (met afb.), door Ed. Jacobson. — Een neushoornvogel, door G. O. J. — Een paar wenken voor het praepareeren van rupsen en poppen.

UITGAVE van de N.V. Boekdrukkerij v.h. Firma T. C. B. TEN HAGEN en bij alle Boekhandelaars verkrijgbaar :

Moderne Kookkunst.

VERZAMELING

VAN

uitgezochte en beproefde Recepten, Opmerkingen over het toedienen der spijsen en wijnen, over het samenstellen van Menu's, opmerkingen over gereedschap, voorraad, enz.

BENEVENS RUIM

100 Afbeeldingen van Opgemaakte Schotels

EN EEN

ALPHABETISCH REGISTER

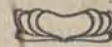
BEWERKT DOOR

FRANÇOIS BLOM,

Cuisinier te 's-Gravenhage.

BEKROOND MET DE GOUDEN MEDAILLE

op de Voedings-Tentoonstelling te Parijs 1889 en de Kookkunst-Tentoonstellingen te Antwerpen 1889 en 's-Gravenhage 1892 en met het Eere-Diploma op de Tentoonstelling te 's-Gravenhage 1905.

8ste veel vermeerderde en verbeterde druk.

Prijs : ingenaaid f 3.00 gebonden - 3.50

Tijdschrift van het Kon. Ned. Aardrijksk. Genootsch.
In de jongste afl. van dit tijdschrift schrijft Dr. H. A. Verbeek eene verhandeling over erosieverschijnselen in puim-entuffen der Padangsche Bovenlanden (met ill.). — De heer J. J. S(taal) wijdt waardeerende woorden aan Dr. R. M. Verbeek, om redenen, welke wij bij onze lezers bekend onderstellen. — Over atollen en barrière-riffen in den Indisch-Indischen Archipel schrijft de heer W. Cornelis. — Dr. F. C. ten Kate zegt het een en ander over beschavings-werk onder primitieven, dat z.i. niet uitsluitend bestaat in „aankleeden der wilden”. — De heer Abendanon behandelt het vraagstuk „Celebes uit of in de Tethys” (van welk onder algemeen bekend woord de niet-vakkundige een alles halve duidelijke verklaring kan vinden in Kramer's Alge-emen Kunstwoordenboek, 5e druk, door H. Zondervan). — Handelijk zij nog vermeld de periodieke bijdrage van den heer J. J. S(taal) over de exploratie van Nieuw-Guinea (met kaartschaartje).

Tectona.

In het Boschbouwkundig Tijdschrift Tectona, van Maart 1915, o.m. de volgende bijdragen:
Tewerkstelling van aspirant-houtvesters bij de boschrichting, door A. J. van Deventer. — Eenige gegevens over het omloop der Gouvernements-ventures van djatihout in 1914, door J. J. D. — Iets omtrent Mahoni, door F. W. Sneepvangers. — Omloopstijd, door J. C. van Ravenswaay Claassen.

Besmette plaatsen en landstreken in Ned.-Indië.
In aansluiting bij vorige opgaven laten we hieronder, aan hand van Bulletin No. 115 van den Bond van Geneesheeren in Ned.-Indië, volgen een opgave van de besmette plaatsen en landstreken in Ned.-Indië op 1 April 1915. (De vorige opgave liep tot 1 Maart)

Plaats of Landstreek.	Gewest.	Ziekte.	Datum van ingang der besmetverklaring.
Lang, Penangoengan, Sengoroeh, Gondanglegi, Karanglo, districten in de afdeeling Malang.	Pasoeroean	pest	5-4-1911 9-4-1911
Soerabaja (zeepplaats).	Kediri	„	6-2-1912
Soerabaja (district).	Soerabaja	„	17-12-1912
Soerabaja (hoofdplaats).	Kediri	„	31-12-1912
Soerabaja (afdeeling).	Madjoen	„	3-2-1913
Soerabaja (afdeeling).	Kediri	„	1-8-1913
Soerabaja (afdeeling).	Madjoen	„	7-11-1913
Soerabaja (afdeeling).	Soerabaja	„	19-2-1914
Soerabaja (afdeeling).	Soerabaja	„	25-3-1914
Soerabaja (afdeeling).	„	„	23-4-1914
Soerabaja (afdeeling).	Pasoeroean	„	12-6-1914
Soerabaja (afdeeling).	Soerabaja	„	1-8-1914
Soerabaja (afdeeling).	„	„	25-8-1914
Soerabaja (afdeeling).	Kediri	„	28-9-1914
Soerabaja (afdeeling).	„	„	16-10-1914
Soerabaja (afdeeling).	Soerabaja	„	5-11-1914
Soerabaja (afdeeling).	W. afd. Borneo	pokken	22-12-1914
Soerabaja (afdeeling).	Madjoen	pest	2-2-1915
Soerabaja (afdeeling).	Pasoeroean	„	27-2-1915
Soerabaja (afdeeling).	Kediri	„	8-3-1915
Soerabaja (afdeeling).	Bali en Lombok	cholera	11-3-1915
Soerabaja (afdeeling).	Soerakarta	pest	20-3-1915
Soerabaja (afdeeling).	Bali en Lombok	cholera	22-3-1915
Soerabaja (afdeeling).	Soerabaja	pest	23-3-1915

Leeszaal Heulstraat 17.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zondag en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 6 uur 's namiddags:

De Planter, De West, De Surinaamsche Bode, Sumatrapost, Sumatrabode, De Padanger, De Sumatra Courant, Javabode, Bat. Nieuwsblad, Soer. Handelsblad, Nieuwe Soer. Courant, Deli Courant, Atjeh's Nieuws- en Advertentieblad, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, De Banier, Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Oost-Indische, De Hofstad, enz., benevens 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften en tal van Brochures, Jaarverslagen, enz.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door Recht, De Stem van Indië, Tijdschrift voor economische geografie, Nederl. Zending-Genootschap, Indisch Genootschap, Weekblad voor handelrijvenden en industrieelen middenstand, Export- en Import-Blad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Ned. Zending-Genootschap, Weekblad voor Indië met Dames Weekblad, De Indische, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien, La Gazette de Hollande, Ned. Staatscourant, enz.

Leeszaal Laan van Meerdervoort 187.

Bat. Nieuwsblad; De Locomotief; Het Soer. Handelsblad; De Sumatra-Post; De Sumatra-Bode; Tjahaja; De Ind. Mercour; Weekblad voor Indië; De Handel- en Industriële; De Banier; De Ind. Gids; De Vrouw in de

XXe eeuw; Neerlandia; Bandera Wolanda; Koloniaal Tijdschrift; Handelsberichten v. h. Min. van Landbouw; Korte Berichten voor Landbouw, Nijverheid en Handel; Tijdschrift der Mij. voor Nijverheid; Publicaties v. h. Ned. Ind. Landbouw-Syndicaat; Archief v. d. Suiker-industrie in Ned.-Indië; Brochures, enz.

Naamlijst van nieuw toegetreden leden.

Naam	Contributie
E. van Dien, Amsterdam,	f 2.50
Jonas de Vries, idem,	„ 2.50
A. A. C. Nix, Controleur B. B., Haarlem,	„ 2.50
H. Nijon, Moentjakkabau, Martapoera,	„ 10.—
A. de Koning, Hoofd Cultuurschool Soekaboemi, Den Haag,	„ 2.50
Mevr. de Wed. Lantinga, geb. Gousset van Heel, Den Haag,	„ 2.50
C. W. Kramers, Med. Student, Leiden,	„ 2.50
L. A. Busselaar, Den Haag,	„ 2.50
W. H. Coert, Leiden,	„ 2.50
A. Dirks Jr., Leiden,	„ 2.50
Mejuffr. C. Mirandolle, Amsterdam,	„ 2.50
B. Ockers, Den Haag,	„ 2.50
R. Pas, Den Haag,	„ 2.50
E. Poulbon, Den Haag,	„ 2.50
A. J. Wamsteker, Leiden,	„ 2.50
C. G. Weidner, Leiden,	„ 2.50
A. W. van Zadelhoff, Leiden,	„ 2.50
Mr. Dr. Ch. Heijman, Rechterl. Ambt. N.-I., Den Haag,	„ 2.50
I. G. A. N. de Vries, Den Haag,	„ 2.50
G. J. Scheurleer, Scheveningen,	„ 2.50
Mevr. de Wed. J. H. Scheurleer, geb. Wilkens, Den Haag,	„ 2.50
C. Statius Muller, Oud W.-I. Hoofdambt, Den Haag,	„ 2.50
L. Backer Overbeek, Geneesheer Banka-tinwinnig, Den Haag,	„ 2.50
Dr. G. A. J. Hazen, Direct. O. en E., Den Haag,	„ 5.—
Mevr. de Wed. A. J. F. Veenstra-Trosée, Den Haag,	„ 2.50
W. L. A. Warnier, Mil. Apoth. 1e kl. N.-I. L., Nijmegen,	„ 2.50
J. W. van Aalst, Gep. Kap.-Luit. ter Zee, Den Haag,	„ 5.—
Mr. C. W. Th. van den Brandhof, Den Haag,	„ 5.—
Mejuffr. H. A. C. van der Flier, Den Haag,	„ 2.50
P. Smit, Delft,	„ 2.50
Mevr. de Wed. Poppele, geb. Ohl, Den Haag,	„ 2.50
Mr. J. C. Velcamp Helbach, Rechterl.-Ambt. N.-I., Den Haag,	„ 5.—
D. H. Engelberts, Onderwijzer 1e kl. N.-I., Apeldoorn,	„ 3.—
H. N. van Amerom, Onderwijzer N.-I., Den Haag,	„ 5.—
K. E. Witkop, Groningen,	„ 3.—
A. S. Nieuwzwaag, Groningen,	„ 2.50
Frans van Es, Nijmegen,	„ 2.50
P. S. Swaan, Gep. Kap. ter Zee, Breda,	„ 2.50
C. Leonard, Den Haag,	„ 2.50
Departement Nijmegen v. d. Maatschappij tot Nut van 't Algemeen,	„ 2.50
H. Th. Weehuizen, Ass.-Resident, Den Haag,	„ 2.50
E. K. H. Schilling, Ass.-Resident, Kaboemen,	„ 2.50
Mevr. C. S. Kluijckens, Den Haag,	„ 2.50
J. D. van den Bergh, Gouv. Veearts N.-I., Haarlem,	„ 2.50
A. van der Woude, Onderwijzer N.-I., Rotterdam,	„ 2.50
Mevr. A. Leijds, geb. Kiewiet de Jonge, Weltevreden,	„ 2.50
Mejuffr. W. v. d. Geer, Apeldoorn,	„ 2.50

LEDEN of ABONNÉ's, die het Weekblad niet tijdig ontvangen, en hun, die VERHUIZEN wordt verzocht hiervan bericht te zenden en het nummer van de adresstrook op te geven aan den Administrateur, Heulstraat 17, Den Haag, Tel. 4519.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging :

Jaarverslag van het Hoofdbestuur der Vereeniging „Oost en West” over 1914.

I. Algemeene toestand.

De toestand van de Vereeniging werd tengevolge van den wereldoorlog minder gunstig dan het vorige jaar. Niettemin kon zij met de haar ten dienste staande, beperkte geldmiddelen toch de noodige werkkraft ontplooiën en met dankbaarheid kan worden vermeld, dat de Regeerings-subsidie ten behoeve onzer Vereeniging ad f3000.— weder werd toegestaan.

II. Leden.

Het aantal leden ging met 85 achteruit en bedroeg op 31 December 1914: 2430.

Verder zij verwezen naar de verslagen en verantwoordingen der afdelingen en naar de geldelijke verantwoording van het Hoofdbestuur, opgenomen in verschillende nummers van het Koloniaal Weekblad.

III. Hoofdbestuur.

In de samenstelling van het hoofdbestuur kwam door periodieke aftreding en wegens vertrek en overlijden eenige verandering.

De benoeming tot secretaris van den heer E. F. Grooss, welke wegens vertrek van den vorigen titularis, den heer J. G. van Driel Krol, voor tijdelijk was geschied, ingevolge het bepaalde in de 2e alinea van artikel 11 H. R., werd in de algemeene vergadering van 11 Juli 1914 bekrachtigd.

Ter vervanging van de leden A. B. J. Prakken, onder-voorzitter (periodiek aftreden); W. J. Beck, studenten-afdeeling Leiden (vertrek); W. L. Boissevain, Haarlem (vertrek) en E. A. H. van der Heijde, Amsterdam (overlijden), die om de achter hunne namen vermelde redenen geen zitting meer konden nemen, werden in die vergadering gekozen: tot onder-voorzitter de heer R. Zuyderhoff, tot leden: Mejuffrouw N. Worthington, studenten-afdeeling Leiden en de heeren T. P. Almerod, Amsterdam en J. P. Th. J. Brondgeest, Haarlem.

Terwijl bij die gelegenheid de navolgende leden van het hoofdbestuur, die ingevolge het bepaalde in de 1e alinea van artikel 11 H. R. aan de beurt van aftreden waren, werden herkozen: Mevrouw M. ten Bosch-Boscher, 's-Gravenhage; T. Gerdes Oosterbeek, Apeldoorn; L. A. H. Lamie, Arnhem; H. W. Scheuer, Leiden en C. de Vries, Amsterdam.

Het past ons hier een woord van oprechten dank uit te

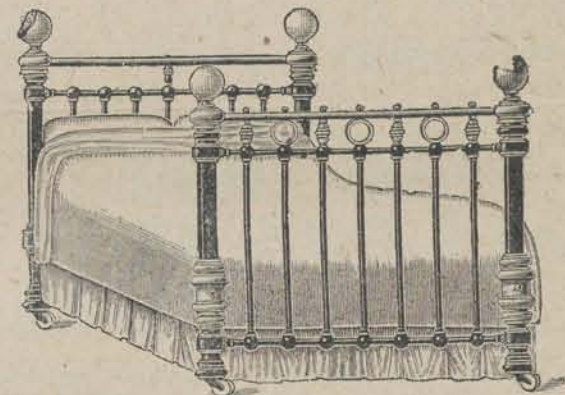
Firma J. SCHEENHOUWER & Zn
Gevestigd 1844.

Complete Meubilering.

Prinsegracht 26 - 's-Gravenhage - Telefoon 5164.

Telef. H 7857 **J. B. HEIJDEMAN,** Telef. H 7857
CONFISEUR. Valeriusstraat 3. PATISSIER.
Speciaal adres Uitzending van Dinners.
DEPOT VAN WIJNEN.

Th. A. A. SIMONIS,
GROENMARKT 34, over de Prinsestraat.
TELEFOON 2535. DEN HAAG.

Specialiteit in BEDDEN.

Groote keuze vanaf het beste tot het eenvoudigste.

Magazijn gesloten van half een tot twee uur.

C. HOYNG,

Spuistraat 20-22 Den Haag.
AMSTERDAM - UTRECHT.

Onze Geillustreerde Catalogus is een uitstekende handleiding om zich op huishoudelijk gebied in te richten.

TAFELSERVIEZEN, GLASWERK, LEPELS VORKEN, MESSEN, GASOLINELAMPEN.

Prijscourant gratis.

DRUKKERIJ TEN HAGEN

Door vakkundige behandeling prima drukwerk

Adverteeren doet verkoopen.

spreken tot de afgetreden hoofdbestuurleden voor hunne aan de vereeniging bewezen diensten en in het bijzonder tot den afgetreden onder-voorzitter, den heer A. B. J. Prakken, voor de veeljarige aangename samenwerking.

Het hoofdbestuur was op ultimo December 1914 samengesteld als in bijlage A aangegeven.

IV. Afdelingen. De vereeniging heeft 12 afdelingen, n.l. te Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Breda, 's-Gravenhage, Groningen, Haarlem, Leiden, Nijmegen, Rotterdam en Utrecht, benevens een studentenafdeeling te Leiden.

V. Vergaderingen. De wekelijkse vergaderingen van het Dagelijksch Bestuur hadden geregeld plaats.

Hoofdbestuurvergaderingen werden gehouden op 18 April, 11 Juli en 31 October te 's-Gravenhage.

De jaarlijksche algemeene vergadering had plaats op 11 Juli te 's-Gravenhage.

VI. Stichtingen, commissiën en fondsen.

De stichtingen, commissiën en fondsen der vereeniging zijn:

- a. Het Koloniaal Arbeids- en Informatiebureau „Oost en West“;
b. de Inlichtingendienst;
c. de Studie-commissie;
d. de Redactie-commissie van het orgaan der vereeniging, Het Koloniaal Weekblad;
e. het Fonds tot ondersteuning van personen, commissiën en instellingen;
f. het Fonds van bijstand, opvoeding en leiding van in Europa studeerende Indische jongelieden.

Voor den stand dezer instellingen en hare verrichtingen zij verwezen naar de betreffende, gepubliceerde verslagen.

Hierbij dient vermeld, dat ons orgaan „Het Koloniaal Weekblad“ dit jaar groote verliezen leed. Een zijner trouwste medewerkers, de heer A. C. van der Sande Lacoste, gep. Vice-Admiraal tit., kwam ons door den dood te ontvallen; zijn nagedachtenis zal ons altijd in dankbare herinnering blijven.

De Administrateur van het Koloniaal Weekblad, tevens penningmeester van de Redactie-commissie, de heer W. van der Zijl, moest wegens vertrek naar Indië zijn ontslag nemen. Hem werd den dank der Vereeniging betuigd voor zijn belangelooze toewijding sedert de oprichting van het blad en een souvenir aangeboden. Zijn functiën werden verdeeld: de secretaris van het hoofdbestuur, de heer E. F. Grooss, trad op als administrateur, de penningmeester van dat bestuur, de heer A. A. C. Harting als penningmeester der Redactie-commissie.

Het weekblad ondervond, zooals begrijpelijk is, den invloed van de oorlogserisis, in 't bijzonder ten opzichte van de advertentiën.

Het is hier de plaats om onze trouwen medewerkers van de redactie dank te betuigen voor hunnen niet genoeg te waardeeren steun.

VII. Werkzaamheden.

1. Voor de werkzaamheden zij in 't algemeen verwezen naar de verslagen van de afdelingen, stichtingen, commissiën en fondsen.

2. Toen bekend werd, dat op de Semarangsche Koloniale Tentoonstelling 1914 ook aan vereenigingen en instellingen op sociaal en maatschappelijk gebied gelegenheid zou worden gegeven tot deelname, werd dadelijk het voornemen opgevat om aldaar zoo mogelijk ook onze Vereeniging te doen uitkomen. Hoewel dit, met het oog op onze beperkte geldmiddelen, aanvankelijk niet mogelijk scheen, gelukte het ten slotte toch, na overleg met- en door welwillende medewerking van het Nederlandsch Comité voor die tentoonstelling, om in de afdeling voor inzendingen van sociaal en maatschappelijk aard in de Nederlandsche sectie, een stand te verkrijgen, waar de aandacht op de werkzaamheden onzer vereeniging kon worden gevestigd. Wij exposeerden daar een plaat in olieverf, welke het doel der vereeniging symboliseerde, verder alle door de vereeniging uitgegeven werkjes, onze statuten en circulaire, zomede het Koloniaal Weekblad.

Directe voordeelen heeft deze deelneming natuurlijk niet opgeleverd; daarvoor werd zij ook niet ondernomen, doch aan de bekendwording van onze vereeniging en hare werkzaamheden in brederen kring was zij toch zeker bevorderlijk.

3. De groote uitbreiding van de pest op Java deed de „Vereeniging van Ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur in Ned.-Indië“ het initiatief nemen om te trachten in Nederland een beweging op touw te zetten om hulp te verleenen bij de bestrijding van die ziekte. Nadat de Minister van Koloniën en de Gouverneur-Generaal hierin waren geraadpleegd en de mededeeling was ontvangen, dat de uitzending van verplegingspersoneel benevens volledige ambulance-uitrustingen door particuliere tusschenkomst zeer op prijs zou worden gesteld, werd door die vereeniging in samenwerking met de Vereeniging „Het Nederl. Rode Kruis“ een Centraal Comité ingesteld tot steunverleening aan het Nederl. Rode Kruis tot uitzending van verplegend personeel en materieel naar de peststrekken in Nederl.-Indië. Ook de vereeniging „Oosten West“ werd in dat Comité, waarvan Z. K. H. de Prins der Nederlanden zoo welwillend was het Beschermheerschap op zich te nemen, vertegenwoordigd door haren voorzitter en secretaris en onze vereeniging werkte naar beste krachten mede om gelden voor het beoogde doel in te zamelen onder hare leden, met het resultaat, dat f800.— aan het Comité kon worden afgedragen. De beweging leidde tot de uitzending van twee volledig uitgeruste z.g. Pest-ambulances, die nu nog nuttig werk verrichten, voornamelijk bij de opleiding van Inlandsch personeel tot verplegers en verpleegsters en de bevordering van hygiënische begrippen onder de bevolking.

4. Ten einde in de Indische maatschappij meer bekendheid te geven aan onze instellingen voor de behartiging der belangen van Indiërs in Nederland, werd de medewerking van de redacties van alle Hollandsche en Maleische dag- en weekbladen ingeroepen en hun verzocht de toegezonden reglementen van onze Studie-commissie en van ons Koloniaal Arbeids- en Informatiebureau in hare bladen op te nemen en te bespreken.

Omgekeerd werden — ten einde onder de Hollandsche jongelieden de aandacht op onze koloniën en op de aldaar te vervullen eervolle betrekkingen te vestigen — aan alle Hoo-gere Burgerscholen en Gymnasia in Nederland eenige exemplaren van onze brochuren-reeks „Staats- en particuliere betrekkingen in onze overzeesche bezittingen“ gezonden.

5. Met het Koloniaal Instituut werd nadere samenwerking verkregen, in zoverre, dat thans alle werken van dat instituut in onze leeszaal ter lezing liggen en ook bij den secretaris verkrijgbaar zijn, terwijl wederkeerig onze uitgaven in de leeszalen van het instituut ter lezing en te bekomen zijn.

6. Bij Koninklijk besluit van 3 Oct. 1914 no. 69 werden de navolgende statutenwijzigingen — vastgesteld in de algemeene vergadering van 11 Juli 1914 — goedgekeurd:

Artikel 5.

De 4e alinea luidt thans: „Leden zijn zij, die eene jaarlijksche contributie van minstens f2.50 betalen, met dien verstande, dat zij, die reeds lid zijn op f1.—, f1.50 of f2.— 'sjaars, tot geen hoogere contributie verplicht zijn“.

Als laatste alinea is aan art. 5 toegevoegd:

„Leerlingen van inrichtingen van M. U. L. O., middelbaar- of gymnasiaal onderwijs en van vakscholen, kunnen tegen betaling eener jaarlijksche contributie van minder dan f2.50, met een minimum van f0.50, het recht verkrijgen, de van de Vereeniging uitgaande vergaderingen, lezingen, enz. bij te wonen. Zij hebben geen stemrecht en ontvangen niet het orgaan der Vereeniging. Op de contributie dezer jongelieden is het bepaalde in artikel 13 niet toepasselijk“.

Artikel 10.

De laatste drie alinea's vervallen en zijn vervangen door de volgende vier alinea's:

„De binnen het gebied eener afdeling wonende leden der Vereeniging staan geldelijk en administratief onder het bestuur dier afdeling. Hierop kan echter door het hoofdbestuur uitzondering worden gemaakt voor afdelingen van bijzondere corporaties, als b.v. studenten- of jongelieden-afdelingen“.

„De buiten eenige afdeling wonende leden staan geldelijk en administratief onder het hoofdbestuur der Vereeniging, met dien verstande, dat aan iemand, lid zijnde eener afdeling, bij verhuizing naar eene plaats niet tot eenige afdeling behoorende, op zijn daartoe aan het hoofdbestuur gedaan verzoek, door dat bestuur kan worden vergund als lid der afdeling beschouwd te blijven“.

„Het grensgebied der afdelingen wordt, in overleg met de afdelingsbesturen, door het hoofdbestuur vastgesteld“.

„Geschillen omtrent het bepaalde in de laatstvoorgaande drie alinea's, worden beslist door het hoofdbestuur“.

7. Hoewel behoorende tot het verslag van 1915, kunnen wij niet nalaten, met een gevoel van dankbaarheid en melding van te maken, dat aan de vereeniging „Oost en West“ de gelegenheid geschonken werd, tijdens de jongste in Curaçao ondervonden tegenspoeden, te toonen hoezeer ook het lot der ingezetenen van die kolonie haar ter harte gaat en hoe zij niets onbeproefd wenschte te laten om bijstand te verlenen, wanneer onze Oost- of West-Indië door bijzondere rampen worden getroffen.

De Secretaris, E. F. GROOSS.

BIJLAGE A HOOFDBESTUUR EINDE 1914.

Table with columns: Namen, Functiën, Woonplaats, Jaar van af-treden, Aan-teekeningen.

In de leeszaal Heulstraat 17, Den Haag, zijn o. a. ter lezing neergelegd:

- 1. Encyclopaedie van Ned.-West-Indië, onder redactie van Dr. H. D. Benjamins en Joh. F. Snelleman, afl. 6.
2. Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.Indië, uitgegeven door het Kon. Instituut, Deel 70, 2e, 3e en 4e aflevering.
3. Mededeelingen vanwege het Nederl. Zendingenootschap, 59ste deel, 4e stuk.
4. De Waterstaats-ingenieur, orgaan der Vereeniging van Waterstaats-ingenieurs in Ned.-Oost-Indië.

M. VISSER, voorh. A. J. RODBARD. Spuistraat 69 - DEN HAAG - Telefoon 5470. Fabrik en Magazijn van Gouden-, Zilveren en Diamantwerken REPARATIE-INRICHTING.

C. J. DE Gilde, PHOTOGRAAF. ZOUTMANSTRAAT 47. DEN HAAG. Specialiteit voor het maken van Binnen- en Buitenopnamen. Bekroond op de 4de Tentoonstelling te Ivry-sur-Seine met de Gouden Medaille, 28 Maart 1914.

Dr. ALIMONDA'S ELECTRISEERTOSTELLEN, veel verbeterd, geen losse contacten, geen oxydatie, bijna geen onderhoud. Garantie - Inruilen. GEMAKKELIJKE BETALINGS-CONDITIËN. Ook te huur. P. J. HUIJGENS DEKKER, Weimarstr. 94. (Oogen diagnose) Ged. Natuurarts.

UITGAVE van de N.V. Boekdrukkerij v.h. Firma T. C. B. TEN HAGEN en bij alle Boekhandelaren verkrijgbaar:

De Indische Rijsttafel.

Recepten van een Indisch Kokki.

BEWERKT VOOR HOLLAND DOOR FRANÇOIS BLOM, Schrijver van „De Moderne Kookkunst“ 3DE DRUK. Prijs: ingenaaid . . . f 0.75

Stoom-Ververij Chemische Wasscherij J. C. ROOS & ZOON. Stoomen, Verven en Kleurophalen van GORDIJNEN, FABRIEK: Loosduinsche weg 581. Telefoon 2932. TAPIJTEN, MEUBELSTOFFEN.

Adverteeren doet verkoopen.

Vereeniging OOST en WEST. Afdeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau **Laan van Meerdervoort 187**, zijn van **10-12** en van **2-4** uur inlichtingen te be-
komen omtrent de volgende personen die werk zoeken voor:

- Muziek- en Zanglessen.
- Teeken- en Schilderlessen.
- Lessen in moderne talen.
- Fransche-, Duitse- en Italiaansche Conversatielessen.
- Opleiding admittie examen H. B. S. en Gymnasium.
- Handwerklessen.
- Pedagogische adviezen

- Schrijf-, Koper- en Vertaalwerk.
- Lessen in Machineschrijven en Stenografie.
- Ademgymnastiek en hygiënisch spreken.
- Lessen aan spraakgebrekkigen.
- Dame als Hoofd — of hulp in de huishouding.
- Dame als Lectrice of Dame van gezelschap.
- Kinderjuffrouw in Indië.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor
hulp aan werkzoekenden, den heer **J. A. SOETENS, Ieplaan 11.**

Aan bovengenoemd adres zijn ook inlichtingen te bekomen omtrent Families die zich belasten met de
opvoeding van kinderen, omtrent hotels, pensions, inrichting, medische hulp, onderwijs enz.

Indische Dienstboden kunnen zich aangeven in **Laan van Meerdervoort 187** voor eene ver-
andering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling;
voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Indische talen.

A. H. J. G. WALBEEHM, van Lumeustr. 100, 's-Gravenhage,	{	Javaansch,
Maleisch.
Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46, Leiden	{	Javaansch,
Maleisch,
Madoereesch.
C. LEKKERKERKER, Insp. Inl. Onderw. Witte Singel 92,	{	Maleisch,
Javaansch,
Madoereesch,
Land- en Volkenkunde
van Ned.-Indië.
H. TH. KAL, Laan van Meerdervoort 239 's-Gravenhage,	{	Javaansch,
Madoereesch.
S. TAGOR, Inl. Veearts, Nachtegaalstraat 10, Utrecht.	{	Maleisch.
Soendaneesch.
Battaksch.

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der
Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn.
door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10. 50 ex. f 2.80.

Voor Departementen en Leden der „Maatschappij tot Nut van het Algemeen” f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent
voor frankeerkosten.

b. Onze Oost II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven.
door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent. 50 ex. f 2.—;

Voor Departementen en Leden der „Maatschappij tot Nut van het Algemeen” f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent
voor frankeerkosten.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, de Firma
MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, en andere Boekhandelaren zijn verkrijgbaar:

Onze West:

De Kolonie Suriname, door REMAN IRÛS;

II. **De Kolonie Curaçao**, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás” te Curaçao.
Prijs per exemplaar f 0.25 en f 0.03 frankeerkosten

b. Staats- en part. betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

- No. I. **De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- No. II. **De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.**
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- No. III. **De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.15 per exemplaar en f 0.01 frankeerkosten.
- No. IV. **De Ingenieur in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. V. **De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- No. VI. **De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. VII. **De Vooruitzichten van den Nederlandschen arts in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. VIII. **De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië.**
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- No. IX. **De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

Door adverteeren in dit blad moet
de aandacht op Uwe Firma of
Uwe branche gevestigd worden en blijven.
Zij, die veronderstellen dat Reclame iets is,
waarop dadelijk bezuinigd kan worden, be-
wijzen, dat zij de reclame niet van den
goeden kant bezien.

TELEFOON H 7057

C. P. A. NICOLAÏ

Specialiteit in HEEREN-MODEARTIKELEN

Ruime keuze. - Nieuwste Modellen.

Dunklerstraat 33 hoek Valeriusstraat.

INSTITUUT VOOR MEISJES

EXTERNAAT — BEPERKT INTERNAAT.

Kronenburgersingel 2 en 4, Nijmegen (Holland)

School- en Pensioengeld internaat f 800.-

Met inbegrip der vacaties . . . f 1000.-

De Directrice: A. J. NELCK

Vleugels, Piano's Kunstspel-Piano's, Orgels

Verhuur PIANO's van f 5.- p. mnd of f 50.- p. j. af.
VLEUGELS „ f 8.- „ „ „ f 80.- „ „

REPARATIE - STEMMEN - RUIL.

Afdeling Gebruikte Instrumenten.

Speciale Inrichting
voor het gereedmaken voor de TROPEN.

GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG - BOEKHORSTSTRAAT 149

M. P. MULLER,

Galileistraat 133 en 129 Valeriusstraat 13
Tel. H 6375 Tel. H 6370

MAGAZIJNEN VAN

**Gas- en Electriche Ornamenten.
BADEN EN GEYSERS.**

WISBRUN & LIFFMANN.

Veenestraat 35-37 - Tel. 2503. - Den Haag.

DAMES MODEARTIKELEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.

BALARTIKELEN.

VERKOOPHUIS

GR. HERTOGINNELAAN 103-105-107
VALERIUSSTRAAT DEN HAAG
- Tramhalte Lijn 3 -

□□□□□□□□□□□□□□□□□□
Eenig adres voor hen die zich goed
en voordelig van nieuwe of Tweede-
hands Meubelen willen voorzien. —

DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND
— van 10 tot 4 uur. —

Adverteeren doet verkoopen.

Leverancier van H. M. de Koningin.

Maison de Bonneterie

Leverancier van H. M. de Koningin.

DEN HAAG, Buitenhof-Groenmarkt.

AMSTERDAM, Kalverstraat-Rokin.

Grootst gesorteerde Magazijnen van Elegante Dames- en Kinderconfectie.

Confiserie en Chocolaterie Royales

J. A. KRUL.

Grand Salon de Rafraîchissements NOORDEINDE 44,

Steeds verkrijgbaar onze van ouds bekende
Indische SPEKKOEK à f 1.20.**A. SCHRÖDER & Co.**

Groenmarkt.

Onze **Confectie-afdeeling** is
en blijft steeds ruim gesorteerd in het
nieuwste op het gebied van**BLOUSES.****BATISTEN ROBES.****PEIGNOIRS.****SPORTARTIKELEN.**

P. G. JANSEN'S Luxe Verhuur Auto's.

Eenig adres:

KONINGINNEGRACHT 1d,
over Hoofdingang Dierentuin.**Men lette op Telefoon No.****H 852 en H 404**

Auto's voor Trouwgelegenheid

en

Maand-Auto's.

WAAROM rookt U Egyptische, Turksche, Russische, Duit-
sche en Engelsche Sigaretten?Waarom geen **Hollandsche**? Omdat zij fijner zijn dan
Hollandsche?Als de **Hollandsche** fijner zijn dan de buitenlandsche, rookt
U dan **Hollandsche**?Probeer het fabrikaat der **H. K. Co.**, verkrijgbaar bij **J. J.**
VERBRUGGE, 11a Plein en 29b Noordeinde, Den Haag.

Geen namaak van andere merken doch onder onze eigen kleuren

Turksche en Egyptische Melange	Non plus Ultra	Rood Wit Blauw.	f 15.— per 1000
	Excelsior	"	" 20.— " 1000
	Fine	"	" 25.— " 1000
	Bouquet Elegant	Oranje	" 30.— " 1000
	Special	"	" 40.— " 1000

Russen, zooals fijne Russen behooren te zijn, van
8, 6, 5, 4 à 10 cents.iets geheel nieuws: Ressoul Perzische Melange f 20.— per 1000
" " " " " 25.— " 1000**„Het Blousen-Huis”**

PH. BIERMAN.

Hoogstraat 21 Den Haag Telefoon 7293.

**BLOUSES
COSTUUMROKKEN****PEIGNOIRS
JAPONNEN**

In alle genres: EXTRA GROOTE maten.

Verzending naar de Tropen.**A. C. H. JANSEN,**

Kantoorboekhandel.

Aert v. d. Goesstraat N° 37

TELEFOON SCHEV. 495.

Brengt een bezoek aan BOEATAN
Magazijnen van **INDISCHE KUNSTNIJVERHEID****VESTIGT U IN ARNHEM OF OMSTREKEN**

VELP — STEEC ELLECOM — DIJEN — OOSTERBEEK — HEELSUM — RENKUM.

Inlichtingen gratis Bureau V. V. V. Stationsplein 15, ARNHEM en bij de Secretarissen der verschillende V. V.'s.

Heeft U al eens in het Koloniaal Weekblad geadverteerd?